

DPN 6396

अभ्युदयिक शास्त्र विधि ABHYUDAYIKA ŚRĀDDHA VIDHI

Title :

Run. No. 7087

Cat. No. ✓

Micro. No.

Subject Ritual

Religion : Hindu / Bauddha

Language : ☒ Skt. / ☐ New. / ☐ Nep. / ☐ Skt.- New. / ☐ Maith.- New. / ☐ New.- Nep. /

Size in cms. 25 X 12

Folios 9

Lines (in a page) 7

☒ Compl. / ☐ Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

तुलसीलाल सिंह

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Tulsi Lal Singh

Script : New. / ☒ Dev. / ☐ Bhuj. / ☐ Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / ☒ paper / ☐ thyasaphu /

Condition : fine / ☒ damaged by worms, ☒ rats, ☒ water /

Beginning, colophon, post-colophon :

□ ओगरोधाय नमः ॥ ॥ अथाभ्युदयिक शास्त्रविधि ॥ मत्स्यपुराणे ॥

P.T.O.

△ इत्याभ्युदायेन शास्त्रप्रयोगः समाप्तः ॥

25

20

15

10

5

0

CMS

5

10

15

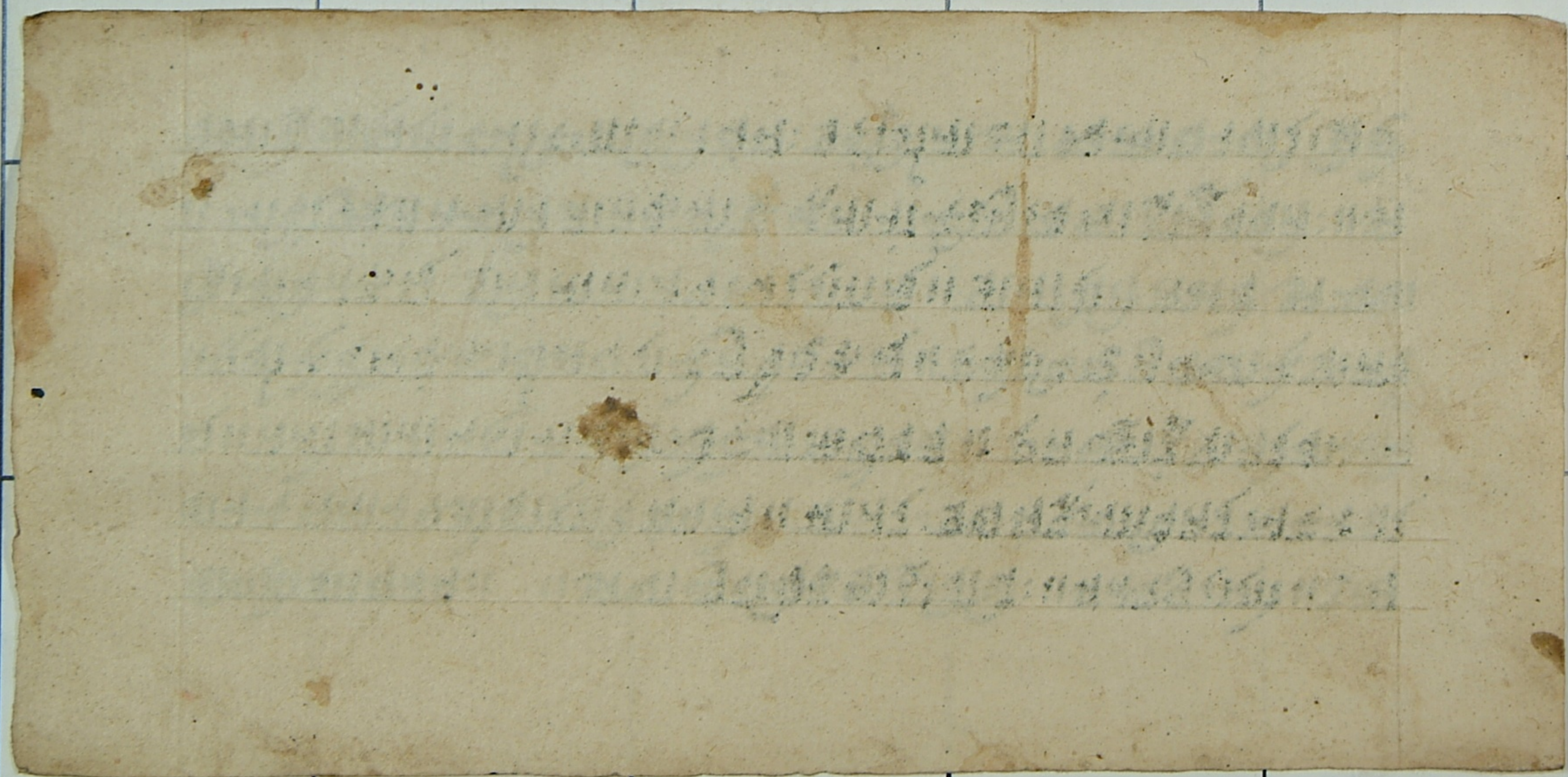
20

25

30

35

40

25
20
15
श्रीगणेशायनमः ॥ अथाभ्युदयिकप्रादुर्बिधिः ॥ मत्स्यपुराणे ॥ उत्स
वानन्दसत्तानपजोदाहादिमंगले ॥ मातरः प्रथमं पूज्यापितरस्तदनन्तर
म् ॥ ततो माता महानां च विभवे देवास्तथैव च ॥ एतच्छ्राद्धं प्रातरेव कर्तव्यं
॥ पूर्वाह्ने देविकं कार्यमयराह्ने तु पैतृकम् ॥ एकोदिकं तु मध्याह्ने प्रातरे
द्विनिमित्तकम् ॥ इति सातातपस्मरणात् ॥ प्रातरिति सभवे अन्यथा
रात्रौ दोषः प्रजं तन्मनि जातकर्माद्भूतानां दीमुखश्चाद्वानुपपत्तेः ॥ अ
त्र श्राद्धे ब्राह्मणार्धमिदं निधमः प्रदर्शिता आश्वलायनपरिशिष्टे

10
5
0
आभ्युदयिके शुक्लावाहुराणाममूलदर्भाः प्राञ्जुरेभ्य उदञ्जुरेवोदघात
॥ उदञ्जुरेभ्यो वा प्राञ्जुरेवोदोर्ध्वोपवित्र इति कात्यायनः ॥ आभ्युदयि
के प्रदर्शिरागुपचारः पित्र्यमनुवर्ज्यजपञ्चजवोर्ध्वो यवैस्तिलार्थः संप
न्नामिति तस्मिन् प्रश्नोदधिवदराक्षतामिभ्याः पिराजनान्दीमुखान्मितृना
वाहयिष्ये इति च नान्दीमुखाः पितरः प्रीयन्तामित्यक्षय्यस्थानं नान्दी
मुखान्मितृन्वाचयिष्ये ॥ इति पृच्छति च नान्दीमुखाः पितरः पितामहा
ऽपितामहामातामहाः प्रमातामहा वडुप्रमातामहाः प्रीयन्तामिति न

आ० स्वधांयुंजीत शुमानाशयेदत्रेतिः अत्रनादीमुखा पितरशतिमत्तृणां
 २ मातामहानामपिप्रदर्शनार्थं ॥ अपसव्यकराणापितृतीर्थयोनिषेधो
 पिकात्पायनेनोक्तः गोत्रनामभिरामंअपितृम्योर्धनिवेदयेत् नाना
 पसव्यकराणामनुपिअं तीर्थमिष्यते पात्राणांपूराणादीनिदेवेनैवहि
 कारयेत् शतिपुरुषत्रयोच्चारणोक्तमः प्रदर्शितोहेमाद्रौ नान्दीमुखो
 विवाहादौप्रपितामहपूर्वकम् नामसकीर्तयेदिहान्नन्यत्रपितृपूर्व रामः
 कमिति अयंकमोविवाहादृत्यत्र विंध्याचलादुत्तरस्मिन्देवोशिष्टे २

नानुसृतः पितरः पितामहाः प्रपितामहाः मातामहाः प्रमातामहाः वृद्ध
 प्रमातामहाश्चप्रीयन्तां नस्वधांयुंजीतेत्ययंकात्पायनोक्तः शिष्टैरनुसृ
 ज्यतोऽस्माभिरंजलिनाशिरसिकृतः ॥ वृद्धिश्चादुपिंडदानं वैकाल्यकं
 पिंडनिर्वपणं कुर्यात् नराधिप ॥ वृद्धिश्चादुमहाबाहो कुलधर्मानिवे
 क्षत इतमविष्यपुराणवचनात् ॥ पिंडनिर्वपणमित्युपलक्षणां मि
 त्युपलक्षणां अतोयस्यकुलेयावतिकर्तव्यतावृद्धिश्चादुतावति एव
 कर्तव्यानाधिकेत्यर्थः ॥ ततः लग्नपुहूतीतिकमभयद् पिंडस्वशिष्टा

आ. ३ आचारं निशिते देव लिख्यते. तत्र चाग्नौ करणादीनां बाधः ॥ अग्नौ क
 रणमर्घ्यं च आवाहनात्वेनेने. पिंडं भ्रातृ प्रकुर्वीत पिंडं हीने निवर्तते ॥ पिं
 डं निर्वापयितुं यत्र भ्रातृ विधीयते. स्वधावाचनलोपोल्लिविकरलुनलु
 प्यते ॥ अक्षय्यदक्षिणा सास्मि सौमर्ष्यं यथास्थिति रिति स्मरणा
 त् ॥ अथ प्रयोगः ॥ तत्र कर्त्ता शशुखोदशुखोवादीपं प्रज्वालय ॐ यदे
 वा देवेह न्यादिकं ङिकात्रे राकर्मपात्रं कृत्वा कुशत्रयमहितं कर्मपात्रं गुह्यं
 दकमादाय ॐ अपवित्रः पवित्रो वेत्यादि पठेत् ॐ अद्ये न्यादिदेशका ३

लौ स्मृत्वा ऽ अमुकगोशरणमस्मिन्मातृ पितामहो प्रपितामहो नाम
 मुका मुकमुकदेवी नाना न्दी मुखानाममुकगोशरणमस्मिन्मातृ
 पितामहो प्रपितामहो नाम मुका मुका मुकशर्मणाना न्दी मुखानाममु
 कगोशरणमस्मिन्मातामह प्रमातामह दुप्रमातामहानाममुका मुका
 मुकशर्मणो सपत्नीकानां नाना न्दी मुखानां वसुसत्यसंजक विभवे देव पूर्व
 काशाममुककर्माद्भुतया मुदयिक भ्रातृ मेभिर्द्वैरहं करिष्ये इति स
 कल्पः ॥ त्रिगीयत्री जपेत् ॥ ॐ देवताभ्यः पितृभ्यश्चेति च त्रिजपेत् ॥

आ० ततो दिग्बन्धनं कुर्यात् यवकुशमादाय ॐ अग्निव्याताः पितृगणाः
 प्राचीं रक्षन्तु मे दिशम् ॐ अपहृता असुरारक्षा ॐ सिधे दिग्बन्धः तथा
 बर्हिषद पात्रुयाम्पाये पितरः स्थिताः ॐ अपहृता ॐ प्रतीची माज्या
 पालदन्तु ॐ अपहृता ॐ उदीची मपि सोमपा ॐ अपहृता ॥ ॐ रक्षो
 भूतपिशाचे मल्लथै वासुरदोयतः सर्वतश्चाधिपस्तेषां यमोरक्षां क
 रेतुमे शतिकमेरा पूर्वादिदिशु मदेचयवान्विकीर्य ॐ त्वमग्ने घृभिरी रामः
 ति नीची बन्धनं कुर्यात् अथासनम् ॐ अघासुदयिक भ्रातृ सुक ६

नाम
 गोशरणमस्मन्मातृपितामही प्रपितामही मुका मुका मुकदेवी नानादी मुखी
 गोशरणमस्मत्पितृपितामह प्रपितामहानाममुका मुका मुकशर्म
 गनाममुकगोशरणमस्मन्मातामह प्रमातामह वरुप्रमा
 तामुका मुकशर्मणां सपत्नीकानां नानादी मुखानां धातुसं
 त्रिष्टादे दानां इदमासनं योनम ॐ अघामु
 कदेव्या नानादी मुख्या आभुद
 तादयात् अज्वम्

तताम्बूलवत्त्रादिभिः समभ्य
पादाय ॐ अघा मुदयिक भ्रादु
स्मन्मातापितृमहीप्रपितामहीनाममुका मुका मुक
मुखीनाममुकगोत्राणामस्मत्पितृपितामहप्रपिताम
मुकामुकशर्मणां नान्दीमुखानाममुकगोत्राणामस्मन्मा
तामहप्रमातामहदुप्रमातामहानाममुकामुकशर्मणां सपत्नी रामः
कानां नान्दीमुखानां भ्रादुसम्बन्धिवसुसत्यसेनकाविश्वेदेवा एतान्य ५

गन्धपुष्पाक्षतताम्बूलधूपदीपवत्त्राणि वोनमः ॐ अघामुक
मातरमुकदेवी नान्दीमुखे आभ्युदयिक भ्रादुगन्धपुष्पधूपदी
पतामसोसितेनमः एवंपितामहादिअष्टभ्योदद्यात् अथान्नसंक
ल्प। कुशादिकमादाय इदमामान्नं सतद्रूपाभिपितृभ्योनमः। ततः प्र
थमं विश्वेदेवानां उतानाभ्यां पारिाभ्यां पात्रादिदेवपात्रमालभ्य ॐ पृ
थिवीने पात्रेद्यौरपिधानं ब्राह्मणस्य मुखे अमृते अमृतं जुहोमि स्वाहा
ॐ इदं विश्वरित्यादि सुरैरित्यन्नं पठित्वा कृत्स्नकव्यमिदं रक्ष मदीयमि

आ० तिपठित्वा । ॐ इदमामानं ॐ इदमापः । इदमाज्यं । इदं हविरिति दक्षि
 णांगुष्ठमारोप्य ॐ यवोसीति यवान्विकीर्य यवजलकुशान्मादाय ॐ
 अघामुदयिक भ्राद्रेऽमुकगोत्राणामस्मन्मातृपितामही प्रपिताम
 हीनां नान्दीमुखीनां अमुकामुका मुकदेवीनां अमुकगोत्राणामस्म
 न्प्रपितामहानाममुकामुका मुकशर्मणां सपत्नीका
 मुखानां भ्रादु संबंधिवसुसत्यमंजुकेभ्यो विभ्वेभ्यो देवेभ्य इदं रामः
 सजलं सोपस्करं वोनमः । एवं पात्रालंभादिपूर्ववत्कृत्वा ॐ

अघामुकगोत्रायै अस्मन्मात्रेऽमुकदेव्यै नान्दीमुख्यै आमुदयिकभ्रा
 द्रे इदमन्नं सजलं सोपस्करं तेनमः एवं पितामहाद्यष्टभ्यो दद्यात् ततो
 गायत्रीं जपित्वा मधुरं पठित्वा ॐ मधुघातात्सृचस्थाने उपोस्मे गाय
 तानर इति पंचपठेत् पितृभ्यं मंत्रं वर्जं पुरुषसूक्तं पठेत् ततः प्राग्ग्नकुश
 त्रयायां भूमौ कुशयवजलान्मादाय ॐ अत्कृतप्रसीतानां त्यागीनां कु
 लयोषिताम् उच्छिष्टभागधेयानां दर्भेषु विक्रासनम् इति कुशरूप
 मासमास्तुत कुशोपरि दद्यात् दधिवदरा राक्षतान्मादाय ॐ अग्निद

ॐ ग्याभ्यवेजीवायेपदग्धाकुलेममः नमो दत्तेनतं पनु नप्रायानुपरांगति
 मित्यन्नमुत्सृजेत् संकल्पितेवत्वाद्यादिनान्नपात्रेदधिवदरागतप्रक्षे
 तप्रक्षेपः द्विराचम्य कुशान्परित्यज्य हरिस्तरेत् ॐ सुप्रेक्षितमुत्क ॐ शि
 वायः सनु सौमनस्यमस्तु ॐ अक्षतचारिण्यमस्तु इति पात्रेषु निक्षिप्य स
 जल्यवकुशमादाय अक्षयोदकं दद्यात् ॐ अमुकगोत्रात्मन्मातामु
 कदेवी नान्दीमुखामुदयिकश्राद्धे दत्तैतदन्नपानादिभिः प्रीयन्तामृ रामः
 वं पितामही प्रपितामही पितृपितामह प्रपितामह मातामह प्रमाताम

हृदप्रमातामहानोदद्यात् प्राप्नुवो अलिवध्याशियः प्रार्थयेत् ॐ
 गोत्रन्नो वर्द्धताम् ॐ दातारो नो भि वर्द्धताम् ॐ वेदाः संततिरेव च ॐ
 अद्वाचनो मा व्यगमत् ॐ वरुधेयं च नोस्तु ॐ अन्नं च नो वर्द्धभवेत् ॐ अ
 तिथौ भवत्यमेमहि ॐ याचिता रश्चनः संतु ॐ मायाचिद्व्यकंचन ॐ
 मायाचेथा ॐ एताः सत्याशियस्तु ततः श्राद्धकर्ता ब्राह्मणहस्तेन
 नित्यं कुर्यात् अथ दक्षिणादानम् ॐ अघामुकगोत्राणामस्मन्मातृ
 पितामही प्रपितामही नान्दीमुखीनां अमुकगोत्राणामस्मत्पितृपि

आ० नामह प्रपितामहानाममुकामुका मुकशर्मणां नान्दीमुखानां अमुकगोत्रा
 णामस्मन्मातामह प्रमातामह यदुप्रमातामहानाममुकामुका मुकश
 र्मणां सपत्नीकानां नान्दीमुखानां भ्रातृसंबन्धिनो वसुसत्यसंज्ञकानां
 विभवेद्यादेवानां कृतैतदास्यदयिक भ्रातृप्रतिष्ठार्थमिमानि फलानि
 निवनस्पतिदेवतानि तन्मूल्योपकल्पितानि विष्णुदेवतानि दक्षिणात्वे
 न यथानामगोत्राय ब्राह्मणाय दानु महमुत्सृजे स्वमेवोपरिचिक्रये रामः
 पि ॐ अथामुकगोत्रायै अस्मन्मात्रेऽमुकदेव्यै नान्दीमुख्यै कृतैतदास्य

दयिक भ्रातृप्रतिष्ठार्थमिमानि फलमूलानि निवनस्पतिदेवतानि तन्मूल्यो
 पकल्पितं त्र्यम्ब विष्णुदेवतं वा दक्षिणात्वेन तुभ्यमहमुत्सृजेत् स्वमेवपि
 तामही प्रपितामह्या घृष्टभ्यो दद्यात् अथ विसर्जनम् वसुसत्यसंज्ञका
 विभवे देवाः प्रीयतामिति विभवे देव विसर्जनम् ॐ वाजे वाजे वत इति द्वा
 भ्यामंशभ्यामात्रादीन् विसर्जयेत् ततो देवताभ्य इति पठेत् ततो दीपा
 छ्वादम् आचमनम् ॐ प्रमादात् कुर्वतां कर्मप्रत्यक्षेता ध्वरे युच स्मरणा
 देवताविष्णोः सम्पूर्णा स्यादिति श्रुतिः ॐ आयुः प्रजामिति पठेत् सतत

आ० ६ वे भ्रातुं विलुपेति पाद्यामीति प्रतिपत्तिः अत्र वासरास्य शर्मात्तम्
क्षत्रियस्य वर्मात्तम् वैश्यस्य गुप्तात्तम् भूदस्य दासात्तम् नामेत्सव
धातव्यम् स्त्रीणां देव्यन्तम् नामेति चातुर्वर्ण्यस्य धारणम् इत्याभ्यु
दधिक भ्रातु प्रयोगः समाप्तः ॥

रामः
६